

Základní škola, Ostrava – Výškovice, s.r.o.
29. dubna 33, 700 30 Ostrava Výškovice

Pohodová škola

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

V Ostravě – Výškovicích, 1. 9. 2021

Obsah

1. Obecná charakteristika školní družiny
2. Identifikační údaje školní družiny
3. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny
 - Konkrétní cíle vzdělávání
 - Klíčové kompetence
 - Formy a obsah činností ve školní družině
 - Metody a formy práce
 - Požadavky pro volný čas
4. Organizační podmínky ŠD
5. Provozní podmínky ŠD
6. Délka vzdělávání a časový plán
7. Ekonomické podmínky
8. Materiální podmínky
9. Personální podmínky
10. Bezpečnost a ochrana zdraví
11. Vzdělávání ve školní družině
 - Jazyk a jazyková komunikace
 - Matematika a její aplikace
 - Informační a komunikační technologie
 - Člověk a jeho svět
 - Člověk a jeho zdraví
 - Umění a kultura
 - Člověk a svět práce
12. Hodnocení žáka a evaluace ve školní družině

1. Obecná charakteristika školní družiny

Poslání školní družiny

Školní družina slouží jako výchovně – vzdělávací zařízení. Ve dnech školního vyučování tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování, ale má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním cílem ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky.

2. Identifikační údaje školní družiny

Adresa:

Základní škola, Ostrava – Výškovice, s.r.o.
29. dubna 33
700 30 Ostrava Výškovice

Kontaktní údaje ŠD:

Ředitelství: +420 596 728 121
Sekretariát: +420 595 782 131
Email: pohodova_skola@volny.cz

Vedoucí ŠD:

Mgr. Alena Volná
Telefon: +420 604 868 237
Email: a.volna1973@seznam.cz

3. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny

Konkrétní cíle vzdělávání

1. Rozvoj osobnosti dítěte, jeho učení a poznávání, sociální a mravní hodnoty.
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, zásada demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod, odpovědnost a smysl pro sociální soudržnost.
3. Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, tolerance, ohleduplnost, respekt k jinému názoru, jiné národnosti.
4. Poznání světových a evropských kulturních tradic.

5. Naučit se rozlišovat čas práce, čas odpočinku a relaxace, umět smysluplně využít volný čas.
6. Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně, zásady bezpečnosti a ochrana zdraví.
7. Sledování stanovených cílů, jež jsou uskutečňovány formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit, které jsou pro děti s ADHD velmi účinnou formou relaxace.

Klíčové kompetence

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

Kompetence k učení – žák se učí s chutí, získané vědomosti a dovednosti uplatňuje v praxi, vyhledává informace z různých zdrojů, klade si otázky, hledá na ně odpovědi, umí zhodnotit své výkony a prezentuje výsledky své práce, umí účelně trávit svůj volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic.

Kompetence k řešení problémů – započaté činnosti dokončuje, rozlišuje správná a chybná řešení a hledá nová, promýšlí a plánuje řešení problému, uvědomuje si zodpovědnost.

Kompetence komunikativní – souvislými větami formuluje myšlenky, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, vyjadřuje své pocity řečí, gestem, mimikou, rozvíjí slovní zásobu, umí taktně odmítnout nabídky volnočasových aktivit.

Kompetence sociální a interpersonální – samostatně se rozhoduje, je odpovědný za své chování, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

Kompetence občanské – uvědomuje si svá práva a povinnosti, dbá o své zdraví a bezpečí, chová se zodpovědně k sobě i ostatním, odhaduje rizika svých nápadů, učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit.

Kompetence pracovní – využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech, používá bezpečně a účinně materiály, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.

Formy a obsah činností ve školní družině

Vyhláška č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání ve znění pozdějších úprav stanovuje náplň práce školní družiny. Jsou to zejména tyto činnosti:

Pravidelná činnost – vychází z týdenní skladby zaměstnání.

Příležitostné akce – nejsou zahrnuty do týdenní skladby zaměstnání (slavnosti, výlety).

Spontánní aktivity – průběžné činnosti – klidové akce po obědě nebo ke konci provozní doby.

Odpočinkové činnosti – jedná se o činnosti klidové, ale i aktivní odpočinek – kompenzuje jednostrannou zátěž během škol, vyučování.

Příprava na vyučování – Příprava na vyučování v naší ŠD nezahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností. Žáci mají povinnost si své domácí úkoly dělat doma. Avšak se žáky tvoříme zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

Metody a formy práce

Metody – cesty k dosažení výchovně-vzdělávacích cílů:

- slovní (monologické, dialogické, práce s knihou)
- názorně-demonstrační (pozorování, předvádění, obrázky, projekce)
- praktické (pracovní a pohybové dovednosti, grafické a výtvarné činnosti, pracovní činnosti)

Pravidelné, příležitostné a spontánní činnosti obsahují následné metody a formy práce:

- Odpočinek na koberci, pytlích – poslech audionahrávek, pohádek s hudbou, volné rozhovory
- Stolní a společenské hry
- Námětové hry a činnosti, podporující tvořivost, představivost a fantazii
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- Smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- Tvořivé a konstruktivní hry podle výběru dětí
- Individuální i skupinové rozhovory o dětských problémech a zážitcích, společné diskuse
- Práce s dětskými časopisy, prohlížení alb, sbírek – individuální, anebo ve skupinách
- Klidná zaměstnání – hry s pexesy, puzzle...
- Volné kreslení a modelování, omalovánky
- Hádanky, hlavolamy, kvízy
- Sledování pohádek a příběhů ovlivňující citový život dítěte

- Vycházky, výlety

Požadavky pro volný čas

Požadavek dobrovolnosti – děti vykonávají danou činnost dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace, veškeré činnosti jsou přiměřené věku dětí a jejich momentálnímu stavu.

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času – vychovatelka motivuje k činnosti.

Požadavek zájmovosti a zajímavosti – činnosti jsou pro děti atraktivní, snaha používat jiné náměty než ty, které znají ze školy.

Požadavek aktivity – činnosti volit tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšné všechny děti.

Požadavek citovosti a citlivosti – všechny činnosti by měly přinášet dětem kladné emoce, a to nejen z činnosti samé a následného ocenění, ale také radost z objevování či překonávání překážek.

Požadavek seberealizace – činností, jejímž produktem je radost, dítě nachází a objevuje samo sebe, zvláště, je-li kladně ohodnoceno, a prostřednictvím činnosti v ŠD si vytváří žádoucí sociální kontakty.

4. Organizační podmínky školní družiny

Podmínky přijímání ke vzdělávání

Školní družina je určena přednostně žákům 1. stupně, žákům 2. stupně pouze rozhodnutím vedoucí vychovatelky a ředitele školy při nenaplnění kapacity školní družiny. V případě nenaplnění kapacity ŠD určí ředitel školy, kteří žáci budou přijímáni přednostně.

Přihlášení dětí do školní družiny provádí zákonný zástupce dítěte vyplněním a předáním Zápisového lístku vedoucí vychovatelce ŠD.

Ukončení vzdělávání

Odhlášení žáků školní družiny probíhá písemným oznámením rodičů o ukončení docházky svého dítěte do školní družiny.

Vyloučení žáka ze ŠD se uskutečňuje podle rozhodnutí ředitele školy na základě oznámení vychovatelek, a to v případech, kdy žák opakovaně porušuje Řád školy a Řád školní družiny, ohrožuje zdraví a bezpečnost svou nebo ostatních žáků, neplní pokyny pedagogických pracovníků a správních zaměstnanců, porušuje zásady slušného chování a vyjadřování v kolektivu dětí.

5. Provozní podmínky školní družiny

- Provozní doba školní družiny začíná ranní činností od 6:30hod. Do 7:30hod. lze žáka do školní družiny přijmout.

- Odpolední provoz školní družiny začíná v 11:35hod., končí v 16:00hod.
- Pro odchod žáků je ŠD otevřena do 14:00hod. v době odpočinkových a rekreačních činností. Od 14:00hod. do 15:00hod. probíhá hlavní, výchovně vzdělávací činnost.
- Od 15:00hod. mohou žáci odcházet ze školní družiny sami, nebo s doprovodem.

6. Délka vzdělávání a časový plán

Délka vzdělávání pro školní družinu je stanovena na dobu jednoho školního roku. Během této doby projde žák všechny okruhy činností družinou vyměřené a přiblíží se tak co nejvíce cílům výchovně – vzdělávací činnosti. Školní družina plní výchovně vzdělávací činnost formou sportovně – rekreační činnosti, odpočinku, zájmovou činností.

Časový plán je obsažen v Tematických plánech zájmové činnosti jednotlivých oddělení pro školní rok. Roční plán tvoří přílohu tohoto dokumentu, vytváří jej vychovatelky a konzultují s ředitelkou školy.

7. Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny je financován z prostředků zřizovatele. Zájmové vzdělávání v naší škole je poskytováno zdarma.

8. Materiální podmínky

Činnost školní družiny probíhá v prostorách školy a na školní zahradě. Prostory školní družiny jsou vybaveny novým nábytkem tak, aby prostředí vyhovovalo hlavně účastníkům zájmového vzdělávání. Místnost je vybavena kobercem, který slouží pro hru i relaxaci. Ve ŠD máme relaxační pytle, které jsou pro účastníky zájmového vzdělávání velice pohodlné a slouží k odpočinku.

V těsné blízkosti ŠD se také nacházejí toalety, takže děti jsou stále pod dohledem vychovatelek. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s vybavením školy, poučení o bezpečnosti a chování ve školní družině.

9. Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují dvě vychovatelky, které splňují kvalifikační předpoklady podle §16 zákona 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Vychovatelky se dále vzdělávají buď formou samostudia, nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

10. Bezpečnost a ochrana zdraví

Pro činnost školní družiny platí stejná ustanovení o BOZP jako ve vnitřním Řádu školní družiny a Řádu školy. Při pobytu na školní zahradě žáci dodržují důsledně pravidla tak, aby se jim nic nestalo a důsledně dbají pokynů vychovatelky. Žáci jsou poučeni o BOZP a záznam o poučení je uveden v třídní knize.

Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

11. Vzdělávání ve školní družině

Naše základní škola vychází ve vzdělávání žáků ze Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Tvořivá škola a svým pojetím navazuje na tradice české činné školy, která podporuje rozvoj tvořivosti žáků při respektování jejich individualit.

Pro práci ve školní družině budeme vycházet z těchto témat:

Jazyk a jazyková komunikace

- rozvoj lásky k mateřskému jazyku
- rozvoj správné výslovnosti a srozumitelnosti ve vyjadřování
- rozvoj schopnosti promítat své myšlenky do smysluplných slov a vět
- rozvoj chápání obsahu verbálního i nonverbálního vyjadřování druhých osob
- čtení na pokračování, rozvoj lásky k literatuře a filmu

Matematika a její aplikace

- procvičování učiva matematiky hravou formou
- rozvíjení schopnosti aplikace poznatků z matematiky do běžných situací

Informační a komunikační technologie

- rozvoj schopnosti orientovat se v některých – přiměřeně věku – informacích, které nabízejí hromadné sdělovací prostředky
- učit se ovládat základy práce s PC

Člověk a jeho svět

A) Místo, kde žijeme

- *Domov*: orientace v místě bydliště
- *Obec*: seznamování s historií a současností naší obce, orientace v plánu obce, důležité instituce (obecní úřad, pošta, škola, knihovna ...), vyhledávání informací
- *Naše vlast*: Praha – hl. město, ostatní významná města ČR, státní svátky, státní symboly
- *Škola*: školní režim, orientace ve škole, vytváření kladného vztahu ke škole, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace

B) Lidé kolem nás

- osvojování zásad slušného chování, tolerance, úcta
- schopnost naslouchat, stolování, osobní hygiena
- pomoc druhému, obhajování vlastního názoru a přijímání názoru druhých, společná hra a práce v kolektivu, charakterové vlastnosti
- zdůrazňujeme důležitost jednotlivých povolání a jejich propojení, tematické hry
- rodina – členové rodiny, vztahy v rodině, zaměstnání

C) Lidé a čas

- vytvářet správný režim dne a dodržovat ho
- pohodová atmosféra družiny
- umět využít svůj volný čas
- znát roční období a umět je charakterizovat (rok, měsíc, týden)
- vánoční zvyky a tradice, výzdoba ŠD, poslech a zpěv vánočních koled, velikonoční zvyky, zdobení vajíček
- jak se mění lidé, věci, budovy, město, moderní technika, řemeslo, lidové zvyky, pohádky

D) Rozmanitost přírody

- poznávání živé a neživé přírody
- ochrana přírody, proměny přírody (výtvarné či jiné zpracování poznatků), roční období
- ohleduplné chování k přírodě
- činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
- třídění odpadů
- práce s atlasem, encyklopediemi, práce s přírodním materiálem

Člověk a jeho zdraví

- dodržovat základní hygienické návyky
- umět chránit svou osobu a své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům
- posilovat tělesnou zdatnost
- předcházet úrazům
- znát základní pravidla účastníků silničního provozu
- znalost důležitých telefonních čísel – nácvik telefonického volání tísňových linek
- nácvik jednoduchého ošetření poranění

Umění a kultura

- pěstování zájmu o hudbu, smysl pro rytmus, paměť
- reagovat pohybem na hudbu
- rozvíjet správnou výslovnost
- pěstovat estetické citění a představivost, rozvíjet fantazii
- malujeme, kreslíme, tvoříme koláže, pracujeme ve skupinách
- lidové zvyky, tradice
- tvořivé hry se stavebnicemi
- návštěva knihovny, pracujeme s počítačem

Člověk a svět práce

- rozvíjet zručnost, představivost, fantazii

- seznámit děti s různými pracovními technikami
- práce s papírem, textiliemi, přírodninami, modelínou, pracujeme ve skupinách
- lidové zvyky, tradice – vyrábíme drobné dárky

12. Hodnocení žáka a evaluace ve školní družině

Hodnocení, zpětná vazba vychovatelek ve výchovném procesu.

Při hodnocení účastníků s ADHA a SVPUaCH se o svědčila motivace, průběžné a závěrečné hodnocení s ohledem na kolísavý a rozdílný individuální výkon. Při sestavování celoročního plánu vychovatelky vycházely z činností, které byly v předchozím roce úspěšné a v rámci evaluace se tedy některé postupy opakují. Přihlíží se k přáním, potřebám a zájmům účastníků.

Hodnocení žáka ve školní družině

Hodnocení probíhá průběžně, v závěru jednotlivých činností, při ukončení školního roku.

Slovní hodnocení

- hodnocení pedagogem – v průběhu činnosti
při ukončení činnosti
- hodnocení účastníkem – v průběhu činnosti
- při ukončení činnosti

Písemné hodnocení

- hodnocení pedagogem – při ukončení činnosti
- hodnocení účastníkem – sebehodnocení
– hodnocení činnosti

Zásady hodnocení

- adresné
- všestranné
- zaměřené na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, činnostní a hodnotové

Kritéria hodnocení účastníka:

1. Míra a kvalita ovládnutí osvojených poznatků, dovedností při dané činnosti
2. Ovládnutí základních komunikačních prostředků
3. Využívání získaných vědomostí a dovedností
4. Projevy samostatného myšlení a tvořivosti
5. Ovládnutí postupů a způsobů řešení a samostatné práce
6. Porozumění a utváření názorů, postojů a činů
7. Projevy a vlastnosti účastníka

Evaluace

Vlastní hodnocení je určeno k získávání a analýze podkladů zahrnujících i zpětnou vazbu od zúčastněných. Tento proces přináší výstupy, které napomáhají efektivně zaměřit plánování svých aktivit tak, aby vedly ke zlepšování.

PLÁN EVAULACE:			
Oblast	Prostředky	Časový rozvrh	Odpovědnost
Podmínky vzdělávání	Pozorování Rozhovory s vychovatelkami, s žáky	průběžně	vychovatelky, ředitelka školy
Organizace, metody a formy vzdělávání	Pozorování Rozhovory s žáky Dotazníky pro vychovatelky Hospitace	průběžně 1x ročně 1x ročně	vychovatelky ředitelka školy
Práce vychovatelky	Hospitace Rozhovory s vychovatelkami, rodiči, dětmi Sebehodnocení vychovatelky Portfólio vychovatelky	1x ročně průběžně 1x ročně	ředitelka školy vychovatelky
Materiální podmínky	Pozorování Rozhovory s žáky a rodiči Dotazníky	průběžně 1x ročně	vychovatelky
Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví	Písemné zápisy o BOZ žáků Pozorování, vyhledávání rizik	na začátku školního roku, před prázdninami, akcemi družiny průběžně	vychovatelky ředitelka školy, provozní zaměstnanci, vychovatelky